

CHẤM DỨT MỘT QUAN HỆ BỊ NGƯỢC ĐÃI

Thông tin về
quyền nuôi dưỡng
và quyền thăm nom
đối với phụ nữ có con

Nội dung

Ngược đãi là gì?	3
Tìm sự giúp đỡ ở đâu.	4
Bảo vệ bản thân và con cái của mình.	7
Tòa án có thể làm gì để giúp đỡ	8
Điều gì sẽ xảy đến với con cái?	
Quyền nuôi con, Nơi cư ngụ chính, Quyền thăm con, và Giám hộ.	10
Hòa giải: Sự lựa chọn đúng đắn?	16
Những câu hỏi thường gặp.	17
Ghi nhớ: Mang theo những gì khi ra đi.	26

Chấm dứt một quan hệ bị ngược đãi:

Thông tin về quyền nuôi dưỡng và
quyền thăm nom đối với phụ nữ có con

© 2008 YWCA Vancouver

***Tài liệu này chỉ cung cấp thông tin chung liên quan đến luật BC.
Hướng dẫn không nhằm đưa ra bất cứ lời khuyên luật pháp cụ
thể nào. Thông tin trong hướng dẫn này được cập nhật đến tháng
7-2008.***

YWCA Vancouver chân thành cảm ơn
The Law Foundation of British Columbia
đã tài trợ ấn bản này.

Chấm dứt một quan hệ bị ngược đãi:

Thông tin về quyền nuôi dưỡng và quyền thăm nom đối với phụ nữ có con

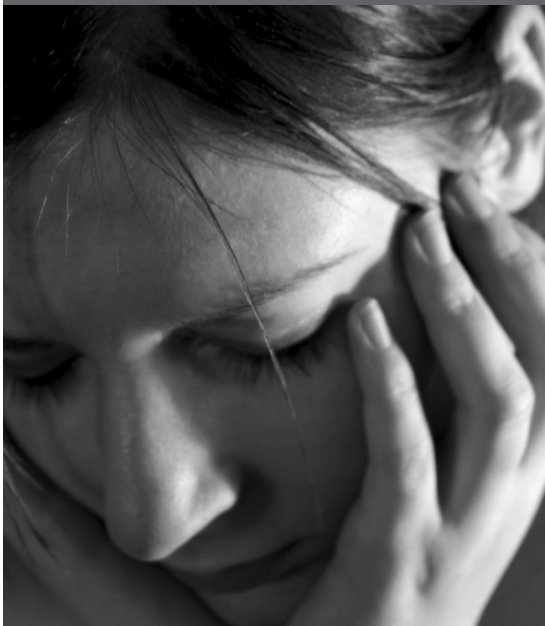
Chấm dứt một quan hệ luôn luôn khó khăn. Khi quý vị gặp phải bạo hành hoặc ngược đãi trong quan hệ, việc thực sự thoát khỏi quan hệ đó có khi còn trở nên khó khăn hơn. Quý vị có thể hoảng sợ, và nếu quý vị có con cái, quý vị sẽ muốn bảo vệ chúng.

Quý vị sẽ nhận được giúp đỡ. Quý vị có thể nhận được trợ giúp và thông tin cần thiết từ các trung tâm phụ nữ và các khu nhà ở chuyển tiếp, lực lượng cảnh sát, người cố vấn luật pháp, Legal Services Society (Legal Aid), và các luật sư.

Ngược đãi là gì?

Ngược đãi bao gồm:

- **Gây thương tổn cho cơ thể** (tức là xô đẩy, kéo tóc, đấm đá)
- **Đe dọa** quý vị hoặc con cái quý vị hoặc những thú kiêu của quý vị
- **Đập vỡ** hoặc phá hủy tài sản của quý vị
- **Kiểm soát** toàn bộ tiền bạc
- **Hành vi ép buộc** tình dục
- **Ngăn cản** quý vị gặp gỡ bạn bè và gia đình
- Bất kỳ hành vi nào khiến quý vị **phụ thuộc hay sợ hãi** người chồng/bạn tình

Tìm sự giúp đỡ ở đâu

Các trung tâm Phụ nữ và Khu nhà ở chuyển tiếp

Các trung tâm phụ nữ cung ứng trợ giúp và nguồn lực cho phụ nữ có nhu cầu thông tin và cần được giúp đỡ. Các khu nhà ở chuyển tiếp cung cấp nơi cư ngụ tạm thời trong một môi trường an toàn và đảm bảo an ninh, được mở cửa 24 giờ mỗi ngày.

Một vài trung tâm có người cố vấn luật pháp có thể giúp đỡ quý vị trong những vấn đề về pháp luật và cung cấp sự trợ giúp về tình cảm. Lưu ý rằng, tuy nhiên người cố vấn luật pháp không phải là luật sư. Họ chỉ là những người có một số kinh nghiệm về các vấn đề luật gia đình, và có khả năng giúp quý vị suốt quá trình chấm dứt mối quan hệ này.

Muốn tìm một khu nhà ở chuyển tiếp hoặc trung tâm phụ nữ hay liên lạc với người cố vấn luật pháp, xin gọi số miễn phí của VictimLINK 1 800 563 0808.

Lực lượng cảnh sát

Nếu quý vị bị nguy hiểm trực tiếp, xin gọi 9-1-1 hoặc số điện thoại khẩn cấp của cảnh sát trên trang bìa của niên giám điện thoại.

Tại một số thành phố, nha cảnh sát có Domestic Violence Unit (đơn vị chống bạo hành gia đình). Khi gọi cảnh sát, hãy yêu cầu nói chuyện với một người của đơn vị này có thể cung cấp cho quý vị thông tin và tư vấn.

Legal Aid (Văn phòng Trợ giúp pháp lý)

Tại British Columbia, Legal Aid được cung cấp thông qua Legal Services Society (Hiệp hội Dịch vụ Pháp luật) khắp tỉnh bang.

Nếu quý vị muốn gọi viễn liên đến một văn phòng Legal Aid, xin gọi Enquiry BC và yêu cầu chuyển tiếp đến số văn phòng này (quý vị sẽ không phải trả tiền cuộc gọi):

Bên ngoài Victoria và Vancouver:
1-800-663-7867 (miễn phí)

Tại Victoria: 250 387 6121

Tại Vancouver: 604 660 2421

Khi gọi cho Legal Aid, nói với nhân viên đối thoại rằng chồng hay bạn tình đã ngược đãi quý vị (và/hoặc con cái quý vị), và rằng quý vị cần sự giúp đỡ để sống an toàn.

Legal Aid không trả tiền cho quý vị để ly dị, nhưng sẽ trả tiền cho luật sư giúp quý vị có được lệnh chế tài (xem trang 7) để sống an toàn và/hoặc đảm bảo rằng con cái quý vị sẽ không phải gặp người chồng của quý vị một cách không an toàn.

Nếu Legal Aid nói không thể giúp quý vị được, thì yêu cầu họ giải thích lý do bằng văn bản, sau đó gọi điện thoại cho một người cố vấn luật pháp (xem “Tìm sự giúp đỡ ở đâu”, trang 4).

Lưu ý rằng nếu quý vị nhận được một tổng ngân khoản lớn từ người chồng hay bạn đời (thí dụ tiền bán một căn nhà), thì Legal Aid có khả năng yêu cầu một phần tiền giúp trả cho luật sư của quý vị.

Chú ý: Nếu quý vị bị Legal Aid khước từ thì vẫn có thể đăng ký lại nếu hoàn cảnh có sự thay đổi nào đó (chẳng hạn một sự hành hung mới, có ít tiền hơn, hay lo sợ nhiều hơn).

Luật sư

Nếu quý vị chấm dứt một quan hệ bị ngược đãi và quý vị có con cái, nên nói chuyện với một luật sư ít nhất một lần. Tìm một luật sư có thể khó khăn và đôi khi đắt tiền, nhưng vẫn có những lựa chọn như:

- Nói chuyện với bạn bè và gia đình xem họ có thể giới thiệu một luật sư tốt hay không
- Gọi một người cố vấn luật pháp hoặc khu nhà ở chuyển tiếp (xem trang 4), xem họ có biết luật sư nào giúp phụ nữ khỏi ngược đãi hay không

Lời khuyên khi làm việc với Luật sư

- Ghi lại câu chuyện về mối quan hệ của quý vị, và chuẩn bị cho cuộc gặp đầu tiên với luật sư, bao gồm: bất kỳ sự ngược đãi nào với bản thân hay con cái của quý vị; bằng chứng ngược đãi, chẳng hạn các chứng cứ hay xét nghiệm y khoa; cùng thông tin về tài chính.
- Giữ một cuốn ghi chép mọi vấn đề về quyền nuôi con và quyền thăm nom, kèm ngày tháng, và các bằng chứng. Bảo quản danh sách các câu hỏi cho lần gặp luật sư kế tiếp.
- Giữ bình tĩnh khi nói chuyện với luật sư và tập trung vào các vấn đề chính – luật sư của quý vị không phải là một nhân viên hỗ trợ hay nhà tư vấn.
- Hạn chế tối đa các cuộc gọi điện thoại cho luật sư – mọi cuộc gọi đều tốn tiền, và nếu quý vị đang trong chương trình Legal Aid, những cuộc gọi này sẽ được tính trong khuôn khổ số giờ quy định của Legal Aid.
- Lưu giữ mọi thư từ giao dịch với luật sư, và với người chồng hay bạn tình của quý vị cũng như luật sư của anh ta, đồng thời lưu giữ tất cả các lệnh của tòa án.

Nếu quý vị không đủ tiền trả cho luật sư, xin gọi Legal Services Society (Legal Aid) (Hiệp hội Dịch vụ pháp lý) để được giới thiệu một luật sư miễn phí, gọi Family Duty Counsel hoặc gọi một trong các chương trình “pro bono” (dịch vụ pháp lý miễn phí): Access Justice (604 878 7400 hay số miễn phí 1 877 762 6664), gọi Salvation Army (604 694 6647), hoặc Law Line (604 408 2172 hay số miễn phí 1 866 577 2525).

Khi đã có luật sư, hãy yêu cầu một thông dịch viên nếu quý vị gặp khó khăn về Anh ngữ.

Bảo vệ bản thân cùng con cái quý vị

Nếu lo sợ cho sự an toàn bản thân, có thể yêu cầu một **lệnh chế tài** hay một **cam kết trật tự**, hay xin một **lệnh cấm tiếp xúc** (xem dưới đây).

- Một **Lệnh chế tài** nhằm cấm một người làm một điều gì đó. Thí dụ: quý vị có thể yêu cầu một lệnh chế tài nhằm ngăn cản người chồng hay bạn tình rời khỏi thành phố với con quý vị, hay cấm anh ta nói chuyện với quý vị.

Quý vị xin lệnh cấm này với Tòa Gia đình hoặc Tòa tối cao. Quý vị có thể làm đơn xin có luật sư hay không có luật sư, nhưng nếu được thì có luật sư vẫn tốt hơn. Quan tòa sẽ nghe những yếu tố về tình trạng của quý vị và quyết định xem quý vị có được hưởng lệnh chế tài này hay không. Hội quan tòa xem quý vị có thể nhận được một "lệnh cưỡng chế của cảnh sát" hay không, để cảnh sát có thể ứng đáp khi người chồng hay bạn tình của quý vị chống lại lệnh này.

- Một **Cam kết trật tự** được xem như một lệnh phòng ngừa nhằm ngăn cản sự hành hung có thể xảy ra. Do đó, không cần phải có bằng chứng là người này đã phạm tội tấn công hay chưa.

Muốn có được cam kết trật tự, quý vị sẽ phải gọi cảnh sát, và họ sẽ xin một lệnh từ quan tòa hoặc thẩm phán tòa án tỉnh bang. Cam kết trật tự có hiệu lực khắp Canada trong một năm, và quý vị có thể xin gia hạn sau đó.

- Một **Lệnh cấm tiếp xúc** là lệnh của quan tòa ban ra nếu người chồng hay bạn tình của quý vị bị bắt giữ và kết tội đe dọa hay hành hung quý vị. Lệnh này quy định rằng người chồng hay bạn tình không được phép tìm cách gặp hay nói chuyện với quý vị cũng như con cái quý vị.

Khi có được lệnh chế tài, cam kết trật tự, hay lệnh cấm tiếp xúc, nhất thiết phải sao chép và cất giữ lệnh này trong các bóp cá nhân của quý vị mang theo, và trong cặp sách đi học của con cái. Đem một bản sao chép đến trường con cái đang học và yêu cầu giáo viên hay nhân viên trách nhiệm của nhà trường lưu giữ tại một nơi an toàn.

Tòa án có thể làm gì để giúp đỡ

Tòa án thật sự không giống như tòa án quý vị có thể thấy trên ti-vi. Có nhiều loại tòa án thi hành những nhiệm vụ khác nhau. Chẳng hạn, nếu quý vị muốn ly dị, quý vị phải đăng ký tại Tòa án tối cao BC. Nếu đăng ký quyền nuôi dưỡng con, quý vị có thể đến Tòa án Gia đình tỉnh bang (hoặc Tòa án tối cao nếu quyền nuôi dưỡng con là một phần ly dị).

Mỗi tòa án sẽ xem xét tình trạng quý vị như một trường hợp mới. Nghĩa là, những điều diễn ra trong một tòa án không nhất thiết phải xét tới trong một tòa án khác. Thí dụ, nếu quý vị đã đến Tòa án hình sự xin một lệnh cấm tiếp xúc, các thông tin xét đến trong vụ việc này sẽ không được quan tòa của Tòa án Gia đình xem xét, trừ phi quý vị yêu cầu với họ.

Tòa án Hình sự

Tòa án Hình sự giải quyết các vụ việc có phạm tội (tức là chồng hay bạn tình của quý vị đã đe dọa hoặc làm quý vị bị thương). Quý vị không thể tự mình kiện ra Tòa án Hình sự. Thay vào đó, cảnh sát thu thập thông tin và chuyển cho Công tố viên (luật sư đại diện chính phủ trong một vụ án hình sự) nếu họ cho rằng có đủ bằng chứng để thắng tại tòa án.

Lời khuyên tại Tòa án

- Mang theo bạn bè, gia đình hay người hỗ trợ đến Tòa án cùng với quý vị.
- Quý vị có thể bị đánh giá theo trang phục bên ngoài. Tốt hơn là nên trang phục nghiêm túc tại Tòa án.
- Ghi chép và sau đó hãy hỏi luật sư của quý vị các câu hỏi nếu có. Hãy học ngôn ngữ pháp lý.
- Bình tĩnh và đừng biểu hiện tình cảm của mình. Đừng làm vẻ mặt hay bình phẩm về những điều người chồng hay bạn tình nói, cho dù đó là điều không đúng.
- Nếu được hỏi, hoặc làm chứng, hãy ngắn gọn và hướng câu trả lời đến quan tòa.

Nên nhớ rằng Công tố viên không phải là luật sư riêng của mình. Trong một vụ án hình sự, quý vị là nhân chứng cho Công tố viên, và quý vị không thể buộc luật sư này phải làm gì.

Quan tòa trong Tòa án hình sự có thể ban hành một lệnh cấm tiếp xúc, khiến người chồng hay bạn tình không thể gặp hay nói chuyện với quý vị và con cái. Quan tòa hình sự không quyết định quyền nuôi dưỡng con cái.

Tòa án Gia đình tỉnh bang

Quý vị có thể yêu cầu một án lệnh quyền nuôi dưỡng con cái tại Tòa án gia đình tỉnh bang, nhưng không thể có quyết định ly dị tại tòa này. Quý vị không phải trả án phí hồ sơ tại Tòa án gia đình tỉnh bang, cũng không cần luật sư nếu quý vị không muốn hay không đủ tiền thuê.

Quy trình xử án tại Tòa án Gia đình dễ dàng và đơn sơ hơn Tòa án Hình sự, cho nên quý vị có thể cảm thấy thoải mái hơn nếu tự đại diện cho mình mà không cần đến luật sư nào.

Cha mẹ tìm kiếm quyền nuôi dưỡng và thăm nom con cái, tại Tòa án Gia đình, được yêu cầu tham dự một khóa học duy nhất có tên "Làm phụ huynh sau khi chia tay". Quý vị sẽ không ở cùng lớp với người bạn đời đã ngược đãi mình.

Tòa án tối cao

Nếu muốn ly dị có phân chia tài sản (những vật dụng cả quý vị lẫn người chồng hay bạn tình đồng sở hữu, như căn nhà, xe hơi, và tiền bạc hay các khoản đầu tư), quý vị phải đến Tòa án Tối cao. Tòa án Tối cao cũng quyết định quyền nuôi dưỡng con cái như một phần án ly dị.

Tòa án Tối cao khó khăn hơn với nhiều luật lệ hơn, cho nên quý vị sẽ cần đến luật sư. Quý vị cũng sẽ phải trả án phí và phí hồ sơ để ra Tòa án Tối cao, nhưng có thể đăng ký "trạng thái nghèo khổ" nếu không có đủ tiền. Quý vị có thể hỏi thư ký tòa án xem đăng ký "trạng thái nghèo khổ" như thế nào khi không đủ khả năng chi trả án phí.

Điều gì sẽ xảy ra với con cái?

Quyền nuôi dưỡng, Nơi cư trú chính, Quyền thăm nom, và Giám hộ

Định nghĩa các thuật ngữ

- Có **quyền nuôi dưỡng** nói chung có nghĩa là được chăm sóc và quản lý con cái hàng ngày.

Cha mẹ hiện nay thường được trao **quyền đồng nuôi dưỡng**, với ý nghĩa là họ chia sẻ trách nhiệm, nhưng thông thường con cái vẫn sống chủ yếu với một người, có **nơi cư trú chính**, và sử dụng một ít thời gian với phụ huynh còn lại.

- **Quyền thăm nom** là thời gian con cái được gặp gỡ phụ huynh không có quyền nuôi dưỡng hoặc người không có nơi cư trú chính. Quyền thăm nom có thể bao gồm những cuộc điện thoại và đàm thoại có hình ảnh.

Nếu quý vị tin rằng con cái mình gặp nguy hiểm từ phía người chồng hay bạn tình, thì có thể yêu cầu tòa án cho **quyền thăm nom có giám sát**. Điều này có nghĩa là một người nào đó sẽ hiện diện không kể người chồng hay bạn tình, trong thời gian thăm nom, nhằm đảm bảo con cái quý vị được an toàn. Người này có thể là chính quý vị, một người bạn hay họ hàng thân thuộc, hay một người từ một tổ chức chuyên nghiệp có tính lệ phí để giám sát các cuộc thăm nom này. Thăm nom có giám sát thường là ngắn hạn.

Nếu các cuộc thăm nom có giám sát tiến hành trôi chảy trong một khoảng thời gian, người chồng hay bạn tình sẽ có thể được phép thăm nom không cần giám sát.

- Có **Quyền giám hộ** có nghĩa là quý vị thực hiện những quyết định quan trọng sẽ ảnh hưởng đến con cái mình, như là sẽ đi học trường nào, sẽ được nuôi dưỡng ở khu vực nào, và sẽ cần đến chăm sóc y khoa nào. Rất nhiều phụ huynh có **quyền đồng giám hộ**.

Xin Quyền nuôi dưỡng, Nơi cư trú chính, Quyền thăm nom, và Quyền giám hộ như thế nào?

Ai có quyền nuôi dưỡng, nơi cư trú chính, quyền thăm nom và quyền giám hộ sẽ được quyết định dựa trên một số yếu tố.

Quý vị sẽ không đương nhiên được quyền nuôi dưỡng khi chấm dứt quan hệ, chỉ vì là người mẹ. Ngoài người cha ra, một vài người khác cũng có khả năng nhận được quyền nuôi dưỡng và thăm nom, thí dụ như cha mẹ kế hay ông bà nếu họ đã giúp đỡ về tài chính hay tình cảm trong quá trình nuôi nấng đứa trẻ.

Cũng như vậy, thông qua Ministry of Children and Family Development (Bộ phát triển Thiếu nhi và gia đình), chính phủ có quyền chắc chắn rằng một đứa trẻ đang được chăm sóc thích đáng. Họ có thể đem đứa trẻ ra khỏi căn nhà có bạo lực, ngay cả khi những đứa trẻ không phải là người bị xúc phạm.

- Nếu quý vị không bao giờ kết hôn với cha của những đứa con quý vị, **và** không bao giờ sống với anh ta, **và** con quý vị luôn luôn sống với quý vị, thì quý vị đương nhiên là người giám hộ duy nhất (trừ khi đã có một lệnh tòa nói rằng một người khác có quyền nuôi đứa con).
- Mặc dù mỗi trường hợp đều khác nhau, người phụ huynh đã chăm sóc con cái hầu hết thời gian trước khi quan hệ tan vỡ, sẽ **luôn luôn** là người có quyền cư ngụ chính, trong khi người kia

có thể thăm con cái theo mức độ quan tòa nghĩ là phù hợp với những đứa trẻ này. Nếu đứa trẻ quá nhỏ (dưới năm tuổi), thông thường nhiều cuộc thăm nom ngắn hạn sẽ được cho phép. Con cái lớn hơn phần nhiều sẽ có được các cuộc thăm nom dài hơn (như là ngủ qua đêm, cuối tuần, và một phần của những ngày nghỉ trường học)

- Một vài phụ huynh có thể cùng nhau quyết định việc nuôi dưỡng và thăm nom con cái khi họ chia tay nhau. Nếu không, một quan tòa sẽ quyết định tại tòa án.
- Nếu quý vị thỏa thuận đồng giám hộ, hãy hỏi luật sư của mình xem điều đó có nghĩa như thế nào trong trường hợp của quý vị, và xin lệnh tòa viết thành văn bản, bởi vì đồng giám hộ có ý nghĩa khác nhau đối với các quan tòa khác nhau.

Thí dụ, với loại **“Joyce model” (mô hình tự quyết)** của đồng giám hộ, phụ huynh với quyền cư ngụ chính sẽ được quyền quyết định cuối cùng khi cả hai phụ huynh bất đồng trong một vấn đề. Tuy nhiên loại **“Justice Horn model” (mô hình tư pháp)** không nói đến việc phải làm khi hai người bất đồng, cho nên mọi quyết định quan trọng đều có thể dẫn đến tòa án.

- **“The Friendly Parent rule” (Quy tắc phụ huynh thân thiện)** có nghĩa là khi quan tòa cho rằng cả hai phụ huynh đều chăm sóc con cái hợp lý, thì người có vẻ như cho người kia có thời gian với đứa trẻ sẽ nhận được quyền cư ngụ chính.

Nếu không thể chứng minh rằng người chồng hay bạn tình của bạn sẽ hoặc đã làm tổn thương con cái, và quý vị hoàn toàn không muốn anh ta gặp con cái, hoặc quý vị muốn những cuộc thăm có giám sát mà không rõ nguyên nhân, quý vị có thể bị xem là “không thân thiện.”

- Việc là mẹ những đứa con không cho quý vị bất cứ đặc quyền nào trong việc xin quyền nuôi dưỡng. Đàn ông cũng như phụ nữ đều xem như bình đẳng trước tòa. Quan tòa sẽ nghe những bằng chứng và ra quyết định trên cơ sở điều gì là tốt nhất cho những đứa trẻ. **Quan tòa không phải xem xét nhằm quyết định điều tốt nhất cho hai phụ huynh – mà chính là điều tốt nhất cho đứa trẻ.** Quý vị cần xác quyết rõ ràng điều mà quý vị nghĩ là tốt nhất cho con cái quý vị và tại sao như vậy.

Ý nghĩa của cụm từ “vì lợi ích tốt nhất của đứa trẻ” là gì?

Tại BC quan tòa phải tính đến điều gì là tốt cho những đứa trẻ cả về thể xác lẫn tinh thần, bao gồm bất cứ nhu cầu đặc biệt nào chúng có thể cần đến.

Quan tòa sẽ cân nhắc nhiều yếu tố:

- Tình cảm và mối quan hệ mà những đứa trẻ có với những người khác trong cuộc đời (như là ông bà, thầy cô giáo, bạn bè).
- Giáo dục và huấn luyện cho những đứa trẻ (như cơ hội đến trường đều đặn và tham gia vào những hoạt động ngoại khóa).
- Khả năng của phụ huynh thực hiện tốt việc chăm sóc những đứa trẻ.
- Trường hợp những đứa con lớn (hơn 12 tuổi), thì chúng mong muốn những gì.

Quan tòa sẽ không tính đến một “hành vi xấu” của phụ huynh, trừ khi điều đó ảnh hưởng nghiêm trọng đến những đứa con (thí dụ nếu người cha nghiện rượu nặng, chừng nào anh ta không uống khi có những đứa con, thì quan tòa sẽ không ngăn cản anh ta đến thăm con cái).

Lưu ý rằng một quan tòa sẽ không bắt buộc một phụ huynh có thời gian với con cái nhiều hơn là anh ta yêu cầu.

Nếu đang ở trong một quan hệ bị ngược đãi, với mong muốn thoát ra, mà được đem theo những đứa con sống với mình hầu hết thời gian sau đó, quý vị có thể thực hiện những bước đi sau đây để tăng thêm cơ may nhận được quyết định lợi thế cho mình.

- **Dẫn theo con cái lúc ra đi.** Khó mà dành lại con cái nếu quý vị để chúng ở lại với người chồng hay bạn tình.
- **Để lại giấy thông báo cho người chồng hay bạn tình** (và đem theo mình một bản sao nếu có thể). Giấy này thông báo cho anh ta rằng quý vị ra đi và bao gồm một số điện thoại giúp quý vị nhận các lời nhắn (thí dụ số điện thoại của cha mẹ, hay của bạn bè, hay số cầm tay).

Trong giấy thông báo, nhấn lại rằng quý vị mong gặp một tư vấn pháp lý gia đình để giải quyết thỏa thuận quyền nuôi dưỡng và thăm nom con cái.

Để lại giấy thông báo này sẽ ngăn ngừa việc người chồng hay bạn tình đi đến tòa án xin một lệnh quyền nuôi dưỡng đơn phương (xem trang sau) do quý vị “đã biến mất” cùng con cái. Nếu anh ta nhận được lệnh đơn phương này, thì quý vị rất có thể không giữ được con cái cho đến khi trở lại tòa án.

Với phụ nữ cư ngụ trong Metro Vancouver, thì Downtown Eastside Residents Association cung cấp dịch vụ Hộp thư lời nhắn với giá rẻ. Xin gọi: 604 682 0931 để biết thêm chi tiết.

(Lưu ý: Tư vấn pháp lý gia đình là người hòa giải miễn phí, sẽ cung cấp thông tin, hòa giải, và tư vấn ngắn hạn cho những người đang cân nhắc hay trong quá trình ly thân hay ly dị. Muốn tìm một tư vấn pháp lý gia đình, xin gọi Enquiry BC số miễn phí: 1 800 663-7867.)

- **Tìm một luật sư càng sớm càng tốt.** Gọi một người cố vấn luật pháp, khu nhà ở chuyển tiếp hoặc khu nhà ở cho phụ nữ (xem “Tìm sự giúp đỡ ở đâu”, trang 4), và xin một danh sách

đề nghị các luật sư. Nếu có thu nhập thấp, quý vị có thể nhận được trợ giúp của Legal Aid.

Liên lạc với Legal Services Society (Hiệp hội dịch vụ pháp luật) để hỏi thông tin về Legal Aid (xem thông tin về Legal Aid trên trang 5).

- **Đến tòa án để thu xếp vấn đề quyền nuôi dưỡng và thăm nom càng sớm càng tốt.** Nếu không có lệnh tòa, người chồng hay bạn tình có thể giữ những đứa con (thí dụ đón từ trường học) và quý vị có khả năng không thể dành lại con cái nếu như không đến tòa án.

Lệnh đơn phương

Một lệnh đơn phương là lệnh quyền nuôi dưỡng khẩn cấp tạm thời hay lệnh chế tài, được tòa án cấp nếu chồng hay bạn tình của quý vị không có một thông báo trước. Cả quý vị lẫn người chồng hay bạn tình đều có thể xin lệnh này.

Rất hệ trọng và rất khó nhận được những lệnh này, quý vị nên nói chuyện với tư vấn trách nhiệm gia đình để được giúp đỡ. Tư vấn trách nhiệm gia đình là những luật sư làm việc được với nhiều tòa án tỉnh bang và giúp đỡ mọi người về các vấn đề luật pháp với gia đình. Muốn biết thông tin về địa điểm và giờ làm việc của các văn phòng tư vấn trách nhiệm gia đình, xin gọi Legal Services Society (Hiệp hội dịch vụ pháp lý) BC tại số miễn phí 1 866 577 2525.

Để xin được một lệnh đơn phương, quý vị cần giải thích với quan tòa lý do đây là tình trạng khẩn cấp và lý do không đủ thời gian thông báo cho người phụ huynh kia về lệnh này. Nếu quan tòa từ chối cấp lệnh này, quý vị có thể yêu cầu “vắng mặt ngắn hạn,” nghĩa là quý vị không phải chờ đủ thời gian sau khi nói với người chồng hay bạn tình rằng quý vị cần đưa vấn đề này ra tòa. Thí dụ, có thể đề nghị với quan tòa vắng mặt ngắn hạn trong hai ngày để quý vị đủ thời gian báo cho người chồng hay bạn tình rằng quý vị đang xin lệnh này (ví như có thể thông qua e-mail).

Một lệnh đơn phương có hiệu lực đến khi hết hạn hoặc tòa án ra một lệnh khác.

Hòa giải: Sự lựa chọn đúng đắn?

Ra tòa không phải là cách duy nhất để nhận được lệnh quan tòa. Thay vào đó, người chồng hay bạn tình, và đôi khi chính quan tòa, có thể đề nghị hòa giải như là một cách giải quyết vấn đề. Nhưng trước khi thỏa thuận hòa giải, cần đoan chắc đó là sự lựa chọn tốt nhất với quý vị.

Đối với những cặp đang ly thân và những người không có quan hệ bị ngược đãi, hòa giải có thể đưa đến một giải pháp ít tốn kém nhằm giải quyết vấn đề không cần đến tòa án.

Tuy vậy với một quan hệ bị ngược đãi, hòa giải có thể đem một cơ hội khác cho người chồng hay bạn tình của quý vị tiếp tục ngược đãi. Không chắc rằng người chồng hay bạn tình sẽ bắt đầu đối xử công bằng với quý vị trong sự hòa giải nếu anh ta chưa từng đối đãi công bằng với quý vị trong thời gian còn chung sống.

Một số phụ nữ nghĩ rằng nếu họ đồng ý hòa giải thì sẽ có thể tạo lập sự yên bình với người chồng hay bạn tình. Song hòa giải có thể trở thành một phương cách khác để người chồng hay bạn tình cố làm quý vị thương tổn. Chẳng hạn, anh ta có thể lợi dụng thời gian hòa giải để làm cho quý vị hoảng sợ, hoặc gây áp lực bắt quý vị đưa những thứ anh ta muốn. Anh ta có thể bảo quý vị rằng nếu không đồng ý hòa giải, anh ta có thể đưa ra tòa nơi mọi việc sẽ tồi tệ hơn nhiều đối với quý vị.

Khi đang ở trong hòa giải và cảm thấy không thoải mái với thỏa thuận về điều gì, hãy mang bản thỏa thuận dự kiến đến gặp luật sư để xin ý kiến về điều đó.

Nhớ rằng: ngay cả khi đạt được thỏa thuận hòa giải, người chồng hay bạn tình vẫn có thể đem quý vị ra tòa nhằm cố gắng thay đổi.

Các câu hỏi thường gặp

Tôi có phải cho con cái gặp chồng hay bạn tình trước khi nhận được lệnh tòa?

Tốt nhất là nhận được lệnh tòa trước, nếu có bất kỳ mối nguy cơ nào từ người chồng hay bạn tình làm tổn thương con cái quý vị hay từ chối trao con cái lại sau khi thăm. Nếu gửi con cái đến thăm người chồng hay bạn tình mà không có lệnh tòa, và anh ta không đem con cái trả lại, cảnh sát sẽ không thể giúp quý vị được. Quý vị sẽ phải chờ đến khi ra tòa án để cố gắng giành lại con cái. Nếu lo sợ về an toàn của con cái, hãy đề nghị người chồng hay bạn tình thăm nom qua điện thoại, web cam, hay điện thư email.

Nếu Đã quyết định gửi con đến thăm người chồng hay bạn tình, hãy yêu cầu anh ta ký một tờ giấy nói rằng:

- Anh ta đang gặp con cái trong một cuộc thăm viếng
- Ngày và thời gian chính xác lúc bắt đầu lúc kết thúc cuộc thăm
- Rằng nếu con cái không được gửi trả lại vào thời gian thỏa thuận, quý vị có thể nộp tờ giấy này ra tòa án như một phần của “một lệnh tòa ưng thuận cho quý vị quyền nuôi dưỡng con, hay cho một đơn xin đơn phương Lệnh quyền nuôi dưỡng tạm thời không thành kiến và đơn xin trả lại những đứa con.”
Nguyên văn: “an order by consent for custody to you, or for an ex parte application for interim without prejudice custody order and return of the child.”
(Chép lại chính xác từng từ một.)

Mang tờ giấy này đến một văn phòng công chứng công cộng và lấy chứng thực nếu có thể. (Tra cứu Niên giám Vàng những số điện thoại với mục “notary public” để tìm phòng công chứng. Dịch vụ này khá rẻ). Trình tờ giấy cùng với ID cho công chứng viên, và hẹn người chồng hay bạn tình gặp nhau tại đó để cùng ký. (Nhờ một người bạn đến cùng nếu có vấn đề an toàn bản thân). Thực hiện việc này, quý vị có thể khiến người chồng hay bạn tình phải suy nghĩ gấp đôi về việc không đem trả con cái vì anh ta biết rằng quan tòa có thể sẽ thấy thỏa thuận này.

Coi chừng: Một thỏa thuận như thế này không có gì bảo đảm rằng người chồng hay bạn tình sẽ trả lại những đứa con sau cuộc thăm. Nếu con cái không được trả lại, hãy lập tức mang giấy thỏa thuận đó tới luật sư của quý vị hay một tư vấn trách nhiệm gia đình để được giúp đỡ.

Con cái có thể quyết định sống với người cha hay người mẹ được không?

Tòa án nói chung không cho trẻ con quyết định sống ở đâu cho đến khi chúng mười hai tuổi. Tòa án không muốn đặt con cái giữa xung đột của cha mẹ, và họ nhìn nhận rằng những đứa con trẻ tuổi không thể thực hiện quyết định tốt nhất. Tuy nhiên, những điều trẻ con nói là mong muốn, có thể được ghi trong tờ báo cáo nếu một tư vấn pháp lý gia đình hoặc một nhà tâm lý được quan tòa hỏi ý kiến về điều có lợi nhất cho đứa trẻ.

Quan tòa có nhận ra rằng, vì người chồng hay bạn tình xúc phạm tôi, anh ta sẽ nguy hiểm đối với những đứa con hay không?

Quan tòa tại BC không buộc phải xem xét sự bạo hành của người chồng hay bạn tình đối với quý vị khi quyết định quyền nuôi dưỡng và thăm nom con. Một vài quan tòa rất có thể không cho rằng sự ngược đãi quý vị sẽ ảnh hưởng nghiêm trọng đến đứa con, hoặc họ cũng có thể cho rằng vì quý vị và người chồng hay bạn tình không sống với nhau nữa, nên vấn đề sẽ không còn. Quý vị luôn luôn cần kể cho quan tòa về bất cứ bạo hành nào, nhưng không có gì chắc chắn là làm như vậy sẽ có thể thay đổi quyết định của quan tòa.

Liệu quan tòa có cho phép chồng tôi hay bạn tình quyền thăm nom con cái nếu anh ta đã từng đánh đập chúng?

Một quan tòa sẽ luôn cho phép một vài loại thăm nom trừ khi quý vị có bằng chứng thuyết phục rằng con cái sẽ bị đánh đập (ví dụ người chồng hay bạn tình đã bị kết án vì đánh đập con cái trong quá khứ, hay gần đây bị cảnh sát tuyên phạt do đánh đập con cái). Đôi khi, nếu những đứa con báo cho người nào đó (như là thầy cô giáo hay bác sỹ) rằng người chồng hay bạn tình của quý vị đánh đập chúng, thì bằng chứng của những người đó có thể được dùng để minh chứng sự ngược đãi. Hãy hỏi luật sư của quý vị bằng chứng nào có thể được dùng trong vụ việc này.

Cho dù với rất nhiều bằng chứng, quan tòa vẫn có thể cho người chồng hay bạn tình của quý vị quyền thăm nom con cái. Quan tòa có thể tuyên rằng cuộc thăm nom cần phải được giám sát và/hoặc rằng người chồng hay bạn tình của quý vị cần được tư vấn.

Trao đổi thăm nom: Giữ gìn an toàn

Một số đàn ông lợi dụng việc trao đổi thăm nom (giao và nhận) để tiếp tục sự ngược đãi dưới một hình thức nào đó.

Chẳng hạn, người chồng hay bạn tình có thể:

- Nói dối về thời gian quý vị xuất hiện cho việc trao đổi thăm nom.
- Cố nói chuyện với quý vị về việc hàn gắn lại với nhau, về sự ngược đãi hay về những điều khác mà quý vị chẳng muốn nói tới.
- “Cố tình chọc tức” khiến quý vị bối rối, đau buồn, hay nổi giận.
- Đi theo sau tới nhà quý vị sau khi trao đổi thăm nom.

Khi người chồng hay bạn tình thực hiện bất kỳ điều nào như trên, hãy tính đến việc trao đổi thăm nom tại chốn công cộng nơi có những nhân chứng. Thí dụ, quý vị có thể gặp tại một khu thương mại có cầu thang cuốn; quý vị có thể ở phía tầng trên cao và người chồng hay bạn tình ở phía tầng bên dưới, và quý vị có thể đưa con cái xuống gặp anh ta. Hoặc có thể chọn gặp tại một tiệm cà phê đông khách. Quý vị cũng có thể đi cùng một người bạn hay người bà con như là nhân chứng.

Bất kể việc trao đổi diễn ra ở đâu, cố gắng đừng nói chuyện với người chồng hay bạn tình. Đơn giản chỉ cần nói “xin chào” và xác nhận giờ đón. Hãy dùng email hoặc cuốn tập để trao đổi bất kỳ thông tin cần thiết nào về những đứa con. Nếu bất cứ vấn đề nào nảy sinh, hãy viết xuống ngay điều đã xảy ra.

Nếu lo ngại bị theo đuôi về nhà, hãy đi đến một nơi khác trước đã xem anh ta có bám theo không. Để ý xem trạm cảnh sát gần nhất ở đâu, và nếu người chồng hay bạn tình theo đuôi quý vị, hãy tới đó yêu cầu giúp đỡ. Nếu quý vị có lệnh chế tài mà anh ta vẫn theo đuôi thì gọi ngay 9-1-1.

Nếu người chồng hay bạn tình không đến chỗ thăm nom, thì cần có bằng chứng là quý vị đã ở đó vào thời gian đã thỏa thuận. Chẳng hạn có thể mua một món đồ nhỏ, như là một ly cà phê và giữ lại biên nhận.

Trong tình huống nguy hiểm hay xung đột cao, quan tòa có thể ra lệnh cho cuộc trao đổi thăm nom có giám sát. Nghĩa là có một người trung gian sẽ đem những đứa trẻ từ chỗ một phụ huynh này đến chỗ phụ huynh kia cho cuộc thăm nom. Người này có thể là một người bạn hay thành viên gia đình, hoặc cũng có thể là một chuyên viên được trả tiền.

Muốn biết tên những chuyên viên địa phương thực hiện trao đổi thăm nom có giám sát, xin hỏi luật sư của quý vị, một trung tâm phụ nữ, hay một khu nhà ở chuyển tiếp.

Làm gì nếu con cái mách với tôi là chúng bị đả thương hay ngược đãi?

Nếu con cái mách rằng chúng bị ngược đãi, việc quý vị phản ứng thế nào sẽ rất quan trọng về mặt tinh thần đối với đứa trẻ, và việc giữ an toàn cho đứa trẻ trong tương lai sẽ vô cùng hệ trọng.

Không nên:

- Phản ứng yếu ớt (như đừng bảo con cái là chúng tưởng tượng sự ngược đãi hay làm bộ như điều đó không xảy ra).
- Phản ứng quá đáng (như cố gắng đừng tỏ ra quý vị giận dữ đến mức nào).
- Phê bình hay trách mắng chúng.
- Hỏi han chi tiết hay hỏi hỏi những câu hỏi ảnh hưởng có thể dẫn đến vấn đề trong cuộc thẩm vấn tại cảnh sát hay thẩm vấn bảo vệ trẻ con, đặc biệt là đối với những đứa con nhỏ tuổi (thí dụ “Cha có đánh đến chỗ đó không?” “Điều đó xảy ra ở nhà của cha phải không?” “Điều này xảy ra nhiều lần rồi phải không?”).

Nên:

- Hỗ trợ trẻ trong quyết định của chúng thuật lại với quý vị về sự ngược đãi, và cam đoan thêm rằng việc chúng thuật lại với quý vị là rất đúng đắn.
- Đoan chắc lần nữa với chúng rằng sự ngược đãi không phải là lỗi của chúng và rằng quý vị sẽ giúp đỡ chúng.
- Gọi cho the Ministry of Children and Family Development (Bộ Phát triển Trẻ em và Gia đình) bất cứ từ đâu trong BC tại số 310 1234 (không cần bấm mã vùng) hoặc gọi cảnh sát địa phương.
- Bảo con cái rằng quý vị cần báo với người có trách nhiệm về sự ngược đãi, chính vì quý vị phải bảo vệ chúng an toàn.
- Nói với chúng rằng nên kể sự thật với nhân viên xã hội hay nhân viên cảnh sát (trẻ con có thể gọi Kids Help Phone (Đường dây Giúp đỡ Thiếu nhi) miễn phí số 1 800 668 6868 để nhận được thêm giúp đỡ).
- Nếu có những chấn thương nhìn thấy được, như những vết thâm tím, hãy đưa chúng đến bác sỹ (nên chọn người bác sỹ quý vị tin cậy, nhưng ngay cả một phòng khám không cần hẹn trước cũng tốt). Nói với con cái rằng quý vị không biết liệu những vết thâm tím là từ ngược đãi hay tai nạn. Yêu cầu chúng ghi chép những thương tích vào sổ y bạ (các chứng từ y tế có thể dùng làm chứng cứ trước tòa).
- Nói chuyện với luật sư của quý vị về những điều quý vị quan ngại, và họ sẽ nói cho quý vị liệu có đủ bằng chứng để yêu cầu cuộc thẩm nom có giám sát hay không.

Tôi có thể ngăn việc thăm nom được không?

Đừng ngăn cản việc gửi con đến chỗ thăm mà không xử sự một cách hợp pháp. Nếu làm như thế, người chồng hay bạn tình của quý vị có thể trở lại tòa án để buộc quý vị phải cho con cái thăm anh ta. Quý vị thậm chí có thể mất quyền nuôi dưỡng hoặc nơi cư trú chính chỉ vì ngăn cản việc thăm nom không có giấy phép.

Chồng tôi đến chỗ hẹn đón con cái trong tình trạng say xỉn. Tôi phải làm gì?

Nếu có sự thay đổi đáng kể trong trường hợp của quý vị, như là người chồng hay bạn tình đến chỗ hẹn đón lũ trẻ và anh ta rõ ràng đang say rượu hay phê thuốc, thì đừng gửi con cái cho anh ta thăm. Ngược lại, hãy đề nghị thu xếp một cuộc thăm nom khác, ví như một cuộc điện thoại tối hôm đó, và báo ngay cho luật sư của quý vị (hoặc đến gặp Family Duty Counsel -Tư vấn trách nhiệm gia đình) đồng thời thông báo quý vị cần trở lại tòa án để xin một "lệnh tạm ngưng việc thăm nom" (điều này sẽ yêu cầu quan tòa ngưng việc thăm nom ngay).

Con tôi không muốn đi đến chỗ thăm nom. Liệu chúng có phải đi hay không?

Con cái dưới mười hai tuổi thông thường không phải tham gia ý kiến vào việc sắp xếp việc thăm nom. Nếu con cái quý vị bảo rằng chúng không muốn thăm người chồng hay bạn tình của quý vị, thì hãy thu xếp cho lũ trẻ nói chuyện với một tư vấn viên (như là tư vấn trong nhà trường) là người mà lũ trẻ có thể nói chuyện an toàn, và họ sẽ khám phá nguyên nhân vì sao chúng không muốn đi thăm. Quý vị có thể cần thông tin này làm bằng chứng trước tòa, bởi vì ngôn từ của phụ huynh chưa chắc là đủ đối với quan tòa.

Con cái tôi đã nhìn thấy chồng tôi ngược đãi tôi. Tôi phải làm gì để bảo vệ chúng?

Sự ngược đãi thấy ngay trước mặt sẽ làm tổn thương con cái và có thể ảnh hưởng đến tình cảm của chúng. Nếu đứa con nhìn thấy quý vị bị ngược đãi, quý vị có thể tìm sự giúp đỡ miễn phí cho con cái nhờ chương trình Children Who Witness Abuse (Những trẻ con chứng kiến ngược đãi). Xin gọi cho Society of Transition Houses (Hiệp hội Khu nhà chuyển tiếp) BC/Yukon tại số 604 669 6943 hay số miễn phí 1 800 661 1040, hay vào trang mạng www.bcysth.ca để biết thông tin chương trình gần nơi quý vị ở.

Chồng hay bạn tình của tôi không chi trả tiền nuôi con. Tôi có thể ngưng việc thăm nom được không?

Đừng bao giờ ngưng việc thăm nom mà không có một lệnh của tòa án. Một người cha không thể chấm dứt việc chi trả tiền nuôi con chỉ vì người mẹ không cho anh ta thăm con, và một người mẹ không thể ngưng việc thăm nom chỉ vì người cha không chi trả tiền nuôi con. Trợ giúp nuôi con và việc thăm nom là hai vấn đề tách biệt. Đứa con có quyền gặp cả hai bên cha mẹ cũng như có quyền được hỗ trợ về tài chính.

Khi gặp phải vấn đề không nhận được tiền hỗ trợ nuôi con, quý vị hãy nói với người cố vấn luật pháp hay luật sư của mình về việc tham gia Family Maintenance Enforcement Program (Chương trình Trách nhiệm Duy trì Gia đình)

Quan tòa đòi hỏi một báo cáo Section 15? Điều đó có nghĩa là gì?

Một báo cáo Section 15 được quan tòa ra lệnh khi họ cần thêm thông tin để ra quyết định xem sắp xếp quyền nuôi dưỡng và quyền thăm nom nào cho tốt nhất đối với đứa trẻ. Quý vị hoặc người chồng hay bạn tình của quý vị cũng có thể yêu cầu quan tòa ra lệnh một báo cáo Section 15.

Gợi ý về cuộc phỏng vấn cho báo cáo Section 15

- Người thực hiện đánh giá không phải là người bạn của quý vị. Việc của họ là đánh giá quý vị và đưa ra khuyến cáo cho tòa án.
- Hãy trang phục nghiêm chỉnh khi gặp người đánh giá.
- Cố gắng trao đổi ý kiến một cách rõ ràng.
- Xuất hiện bình tĩnh, tự chủ và biết điều. Không nên thể hiện tình cảm thái quá.
- Đừng nên đưa ra nhận xét tiêu cực về người chồng hay bạn tình.
- Biểu lộ sự quan tâm của quý vị, nhưng tập trung vào những đứa trẻ.
- Khẳng định tuyên bố về vấn đề bị ngược đãi kèm theo những bằng chứng, chẳng hạn như là những nhân chứng.

Tư vấn pháp lý gia đình có thể làm báo cáo này miễn phí, hoặc một vài nhà tâm lý cũng có thể chuẩn bị báo cáo này miễn phí. Trong một số trường hợp Legal Aid cũng có thể trợ giúp.

Để chuẩn bị báo cáo, tư vấn pháp lý gia đình hay nhà tâm lý sẽ gặp quý vị, người chồng hay bạn tình của quý vị, và những đứa con một cách riêng rẽ, sau đó gặp mỗi phụ huynh cùng với lũ trẻ. Đôi khi, người chuẩn bị báo cáo sẽ đến thăm mỗi nhà phụ huynh nhằm đánh giá căn nhà. Nhà tâm lý có thể cho quý vị hoàn tất trắc nghiệm để đánh giá quý vị. Họ cũng có thể hỏi chuyện bạn bè, gia đình mở rộng, thầy cô giáo và nhân viên giữ trẻ, về gia đình quý vị.

Một quan tòa sẽ tiếp nhận báo cáo này một cách nghiêm túc. Người thực hiện báo cáo sẽ gặp quý vị cùng người chồng hay bạn tình, một cách ngắn gọn, trong hoàn cảnh mọi người đều cố gắng thể hiện hành vi đẹp đẽ nhất. Hậu quả là, tư vấn pháp lý gia đình hay nhà tâm lý có thể không nhận ra qua cuộc phỏng vấn này là người chồng hay bạn tình của quý vị đã có hành vi ngược đãi. Vì thế, quan trọng là nói chuyện với luật sư xem liệu một báo cáo Section 15 có phải là một ý tưởng tốt hay không trong trường hợp của quý vị, và đề nghị ý kiến về người nào sẽ thực hiện báo cáo này tốt nhất.

Người chồng hay bạn tình của tôi nói anh ta là nạn nhân của “hội chứng ghét bỏ cha mẹ”. Điều đó có nghĩa là gì? Tôi nên làm gì?

Nếu người chồng hay bạn tình khẳng định họ là nạn nhân của hội chứng ghét bỏ cha mẹ, thì có nghĩa anh ta tin rằng quý vị đang chịu trách nhiệm về những đứa con “ghét bỏ” – hoặc khiến lũ trẻ không còn thích anh ta.

Chắc chắn rằng trong một vài trường hợp, một bên phụ huynh quả thật góp phần làm đứa trẻ nghĩ là bên phụ huynh kia là “một kẻ xấu”. Tuy nhiên, cũng có nhiều thời gian khác, lũ trẻ con không muốn thấy một phụ huynh ngược đãi bởi vì chúng sợ hãi anh ta.

Để chắc chắn rằng quý vị không bị kết tội làm đứa con xa lánh người chồng hay bạn tình của quý vị, cần thận trọng đừng nói xấu anh ta trước mặt, hay với con cái, ngay cả khi lũ trẻ nói lớn tiếng rằng chúng chẳng thích anh ta. Thí dụ, nếu con quý vị nói “Con sợ

cha lẫn”, thì quý vị có thể đáp, “Mẹ mừng vì con dám nói lên cảm xúc của con.” Hoặc có thể cố gắng “diễn giải”, nghĩa là quý vị lặp lại điều vừa nghe thấy. Có thể nói chẳng hạn, “Con đang cảm thấy sợ cha”.

Cũng có thể hỏi đứa trẻ xem nó có muốn nói chuyện với người nào đó có thể trợ giúp cho những cảm xúc này hay không (như là một tư vấn viên của chương trình Children Who Witness Abuse -Trẻ con chứng kiến ngược đãi).

Nếu bị xác định là khiến con cái mình ghẻ lạnh người chồng hay bạn tình (như có thể bị báo cáo Section 15 xác nhận đứa con quý vị nói, chẳng hạn, “Mẹ nói là Cha hèn hạ và khó chịu”), thì quan tòa khó mà phán quyết có lợi cho quý vị được.

Ghi nhớ:

quý vị không có lỗi vì bị ngược đãi.

Nếu mọi sự bắt đầu trở nên khó kiểm soát, hãy gắng tìm kiếm sự trợ giúp từ bên ngoài. Gia đình và bạn bè quý vị có thể bối rối vì vấn đề này, nhưng sự trợ giúp về mặt tình cảm sẽ tìm thấy được thông qua các trung tâm phụ nữ, và đôi khi các khu nhà ở chuyển tiếp.

Hãy giữ vững niềm tin từ bản thân mình!

Muốn tìm thông tin và những ấn bản khác về Family Law (Luật Gia đình), xin vào **familylaw.lss.bc.ca** — cũng có thông tin và sách tham khảo bằng nhiều ngôn ngữ khác nhau về các vấn đề luật gia đình khác, như là bảo lãnh và di dân, bạo hành trong gia đình và vấn đề của các First Nations.

Để tiếp cận với nguồn thông tin bằng ngôn ngữ chính của mình, xin quý vị liên lạc Mosaic BC (**www.mosaicbc.com**) hoặc Vancouver Lower Mainland Family Services Society (Hiệp hội Dịch vụ gia đình Vancouver Lower Mainland) (**vlmfss.ca/Resources.html**).

Ghi nhớ:

Mang theo những gì khi ra đi

☐ Giấy khai sinh (của bản thân và của con cái)	☐ Tiền mặt
☐ Thẻ an sinh xã hội	☐ Thẻ tín dụng
☐ Bằng lái xe và/hoặc giấy tờ cá nhân có hình	☐ Thẻ ATM
☐ Passports	☐ Cuốn sổ cheque và sổ ngân hàng
☐ Thẻ thường trú/giấy tờ di trú/visas	☐ Chìa khóa nhà, xe, và hộp an toàn hay thùng thư bưu điện
☐ Mọi giấy tờ đem từ quốc gia khác liên quan đến quý vị và con cái quý vị	☐ Danh thiếp
☐ Hôn thú	☐ Điện thoại di động
☐ Quyền nuôi dưỡng con	☐ Sổ địa chỉ
☐ Chứng từ pháp lý hoặc lệnh chế tài	☐ Dự trữ đủ cho một tháng các loại thuốc men quý vị và con cái đang sử dụng
☐ Thẻ bảo hiểm y tế/mẫu giấy tờ trang trải phí khám bệnh	☐ Bản sao các đơn thuốc
☐ Chứng từ khám bệnh của toàn thể gia đình	☐ Nữ trang hay những đồ vật nhỏ có thể bán được
☐ Giấy tờ trường học của con cái	☐ Các tấm hình (nhớ mang theo một tấm hình người chồng để có thể làm các giấy tờ pháp lý)
☐ Giấy tờ đầu tư/sổ sách và các sổ tài khoản ngân hàng	☐ Quà tặng
☐ Hợp đồng thuê nhà/chứng từ thuê hay giấy tờ nhà	☐ Tài sản của trẻ con (như thú nhồi bông hay tấm chăn đặc biệt)
☐ Chủ quyền xe, đăng ký, và giấy bảo hiểm xe	☐ Quần áo cho bản thân và cho những đứa con

Quý vị cũng có thể cần xóa sạch dữ kiện trên máy vi tính để phòng người chồng hay bạn tình tìm thấy địa điểm quý vị đang kiếm (thí dụ nếu quý vị đang kiếm khu nhà ở chuyển tiếp). Nếu không biết cách xóa dữ kiện, hãy vào trang mạng www.google.com và đánh "how to clear your history"(xóa dấu vết dữ kiện như thế nào) trong khung tìm kiếm.

Thông tin tham khảo

Tại YWCA Vancouver

YWCA Vancouver Legal Educator Chuyên viên pháp lý YWCA	604 734 5517 x 2235
Single Mothers' Support Services Dịch vụ giúp bà mẹ độc thân	604 895 5797

Thông tin bổ sung

Access Justice	604 878 7400
ATIRA Women's Resource Services Dịch vụ thông tin cho phụ nữ	604 331 1407
Battered Women's Support Services Dịch vụ trợ giúp phụ nữ bị ngược đãi	604 687 1868
Family Duty Counsel Luật gia pháp lý gia đình	604 660 1508
Family Justice Services Dịch vụ tư pháp gia đình	604 660 2084
Legal Services Society Hiệp hội dịch vụ pháp luật	604 408 2172
MOSAIC	604 254 9626
Pro Bono BC	604 893 8932
Salvation Army pro bono	604 694 6647
South Fraser Women's Centre	604 536 9611
Vancouver Lower Mainland Family Services Society	604 436 1025

YWCA Vancouver là một tổ chức từ thiện có đăng ký, cung cấp một số dịch vụ tổng hợp cho phụ nữ và gia đình họ, cũng như những người đang tìm cách cải thiện chất lượng cuộc sống của họ. Từ học hành và chăm sóc ban đầu cho đến những dịch vụ nhà ở, sức khỏe và đời sống, công ăn việc làm cũng như sự lãnh đạo, YWCA Vancouver quan tâm đến cuộc sống của cộng đồng dân cư trong khắp Metro Vancouver.